

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm



SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2018-00349

ER REF Fi Dnr 18-6251

Remissyttrande om Förslag till förändrad metod för tillämpning av riskviktsgolvet för svenska bolån

2018-04-18

Riksbanken stödjer Finansinspektionens förslag att ersätta riskviktsgolvet för svenska bolån i pelare 2 med ett motsvarande krav i pelare 1. Mer precist kommer Finansinspektionens föreslagna förändring leda till att minimikrav och buffertkrav i pelare 1 kommer att öka jämfört med idag för berörda banker vilket Riksbanken tycker är bra. Detta leder även till en ökad transparens och jämförbarhet mellan bankers kapitalkrav, vilket gynnar den finansiella stabiliteten.

Det svenska banksystemets motståndskraft behöver öka

Svenska hushålls skulder, som till stor del består av bolån, har under lång tid ökat snabbare än hushållens inkomster. Riksbankens bedömning är att denna utveckling även kommer att fortsätta framöver och anser att hushållens höga och stigande skuldsättning i nuläget utgör den största risken för svensk ekonomi. Hushållens ökande skuldsättning innebär att deras ekonomi blir känsligare för stigande räntor och prisfall på bostadsmarknaden.

Det finns också betydande sårbarheter och risker i det svenska banksystemet, bland annat kopplade till den stora exponeringen mot fastighetsmarknaden. Lån till svenska hushåll och icke-finansiella företag med bostäder och andra typer av fastigheter som säkerhet har stigit över tid och utgör cirka 80 procent av storbankernas totala utlåning till dessa låntagare, varav cirka 75 procent av denna andel är lån till hushåll för bostadsändamål.

Bankerna finansierar i stor utsträckning dessa lån på kapitalmarknaden, framförallt med säkerställda obligationer för vilka säkerheterna är just bolån. I takt med att bolånen har ökat de senaste åren har även volymerna av säkerställda obligationer ökat, varav en del är denominerade i utländsk valuta. Detta gör bankerna känsliga för ett fall i bostadspriserna då det kan påverka förtroendet för dem, och fördyra och försämra deras möjlighet till finansiering. Att svenska banker är väl kapitaliserade och att de krav som ställs på bankernas kapitalnivåer är tillräckligt höga är således av stor vikt för den finansiella stabiliteten.

Finansinspektionens förslag är bra för den finansiella stabiliteten

Finansinspektionens förslag om att ersätta riskviktsgolvet för svenska bolån i pelare 2 med ett motsvarande kapitalkrav i pelare 1 innebär att jämförbarheten mellan bankernas kapitalkrav ökar samt att transparensen kring bankernas kapitalkrav ökar. Denna utveckling är önskvärd.

Förslaget innebär även att de berörda bankernas riskvägda tillgångar kommer att öka. Det i sin tur innebär att de minimikrav och buffertkrav som återfinns i pelare 1 kommer att öka mätt i kronor, vilket i förlängningen kan komma att stärka bankernas motståndskraft och gynna den finansiella stabiliteten.

Att ersätta kapitalkrav i pelare 2 med motsvarande ökning av minikraven och buffertkraven i pelare 1 leder dessutom till att den osäkerhet som för närvarande råder kring vad som händer när en bank bryter mot kapitalkraven minskar. Riksbanken stödjer denna utveckling.

Formella pelare 2-beslut bör fattas i större utsträckning

Finansinspektionens förslag innebär att dagens pelare 2-krav kommer att minska då riskviktsgolvet för svenska bolån i pelare 2 föreslås ersättas av ett pelare 1-krav. Emellertid kvarstår flera olika kapitalkrav inom pelare 2 och Riksbanken anser att Finansinspektionen bör fatta formella pelare 2-beslut för dessa kvarstående krav.

Finansinspektionen fattar normalt inte formella pelare 2-beslut. Detta skapar en otydlighet för banker och bankernas investerare kring vilka krav som faktiskt gäller. Vidare skapar det en legal otydlighet som riskerar att leda till framtida juridiska tvister. Generellt gäller att krav som svenska myndigheter ställer bör föregås av formella beslut som meddelas berörda parter och som kan överklagas och vid behov prövas i domstol i samband med att de fattas. När så inte sker finns det en risk att olika intressenter, speciellt i ett stressat scenario, kommer att ifrågasätta den juridiska grunden för krav som har ställts men inte var formellt beslutade. Sådan legal osäkerhet är inte till gagn för den finansiella stabiliteten, speciellt inte i en kris när kostnaden för otydlighet och intressekonflikter tenderar att öka.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Olof Sandstedt efter föredragning av Tomas Edlund.

Olof Sandstedt

Tomas Edlund